

ถิลิตพระลอ

๑ นางเมืองนังแนบผ้า	จอมกษัตริย์
ถนอมบาทบงกชรัตน์	ใส่เกล้า
พระสนมร่ำเพยพัต	ไกวแกว่ง วิณา
พระราชชนนีเล่า	ดูบไล้โลมขวัญ ฯ
๑ พระลอบสร้างเสว้า	ศรีหมอง อยู่หนา
หลับมเมอหาสอง	หนุ่มหน้า
เคลิ้มไคล้หวาดใจปอง	ปองไม้ ลุเลย
คิดคั่นงไ้อ้อ	ไคร่กลั่นใจตาย ฯ
๑ คั่นขวอนว่าข้า	จักไป
ประพาสชมไพรพลาถ	ไล่ช้าง
ชมพนมพนาโดย	พลาถไล่ มฤคณา
ชมป่าตงพงกว้าง	เถื่อนถ้ำสระศรี ฯ
๑ ออกท้าวฟังลูกไท	ปรารมภ์ อยู่หนา
ปากว่าจะไปชม	ช่อไม้
ครั้นไปจะไปสม	สองนาฏ แลณา
ไล่เล่ห์หวอนใจได้	จักห้ามฉันทใด ฯ

ลิลิตพระลอ

๑	หาโหรหาถั่ววันมิ่ง	มนตรี
	หาปู่สิทธิไชยลี	ลาสเท่า
	แถลงคำแก่นกษัตริย์	ทุกสิ่ง แลนา
	โหรว่าจักห้ามเจ้า	แผ่นหล้าฤฯ พัง ฯ
๑	สิทธิไชยทูลแต่เจ้า	จอมกษัตริย์
	แม่นเทพมาทักทัด	บ่ได้
	มนตรีว่าเห็นขัด	ทุกสิ่ง แลนา
	จักส่งสารถึงไท้	สืบสรวงกลความ ฯ
โคลง ๓	ธขอรับคำความมนตรี	กลกล่าวดีชอบแท้
๑	แก่นบได้แก่	ตั้งเห็นทวน ฯ
โคลง ๒	จึงเสด็จยวยาตรเท่า	กล่าวแก่พระลอเจ้า
๑	พ่อเฮี้ยปราชญ์ แม่รา ฯ	
๑	แม่ฟังคำพ่อว่า ไคร่เล่นป่าชมเขา	แม่เอาใช้คำจริง
	พ่อคำนึงอื่นได้ พระบอกจงจริงให้	แม่รู้เต็มใจ หนึ่งรา ฯ
โคลง ๒	ขำรำพึงอื่นแท้	จะบอกความจริงแล้
๑	พระห้ามขัดใจ ลูกนา ฯ	

ลิลิตพระลอ

๑ สิงโตพอใจแก้ว ชั้ช้องใจขุน แม่เนา ฯ	ยังห่อนฤให้แคล้ว
๑ เป็นตามความชอบแล้ว กำพร้าฤขึ้น อื่นเลย ฯ	จักแต่งตามใจแก้ว
๑ พระเอยหัวใจช้า เพื่อนไก่แพงทอง ฯ	คิดใคร่ไปเห็นหน้า
๑ ความปองลูกบ่ได้ ธิดาชแล่นะหัว ลูกเอย ฯ	บร่าังเห็นหน้าไท้
๑ ลาบัวบาทเจ้าหล้า จึงผ้ายคืนมา ฯ	ไปสู่สองแล้วช้า
โคลง ๔ เจ้าไปแล้วเจ้าจัก ๑ เนื้อสู่เสื่อฤเสื่อ ฟังคำพ่อคิดเหลือ คิดบ่ได้ล้วนได้	คืนเมื่อ ลูกเอย จักไว้ เหลือที่ คิดนา แต่ร้อนฤเสบาย ฯ
๑ โดยธคิชอบถ้อย จักแต่งไปสู่ถาม จักรับพวงาม ไต้ง่ายฤชั้ช้อง	คลองความ พิน้อง สองสู่ พระนา เท่าเส็นยองโย ฯ

ลิลิตพระลอ

๑ คำรื้โดยราชัน	เยียนาน
เยียวพ่อสองเยาวมาลย์	ห่อนให้
ทางไกลเที่ยวทูลสาร	ยดยาก พระเอย
ข้าพระไปเองได้	ง่ายแท้ทุกอัน ฯ
๑ พ่อไปแล้วนะเจ้า	คีนมา รอคฤ
บรอกเคยราชา	อย่าฝ้าย
ยาอีกสิ่งมนตรา	กมยั้ง ยานา
ผีก็ร้ายคนร้าย	รอกได้กลใด ฯ
๑ เมืองเรอาบุทวร้าย	แรงนัก ลูกเอย
! เขาส่งผีตางศักดิ์	ซ่มแล้ว
ฤบาป็นไตรจักร	จักรรอก ฤพ่อ
หล่มแผ่นดินหล่มแก้ว	แม่หล่มไอศวรรย์ ฯ
๑ รอยท้าวทูลบาทเบื่อง	บุญขจร
พระปู่เขาเรารอน	ซากเกล้า
เขาคุมเคียดจักหลอน	ทำโทษ แทนนา
ฤพ่อจักไปเข้า	สู่เงื่อมมือเจิญ ฯ

ลิลิตพระลอ

๑ ถึงกรรมจักอยู่ได้	ฉันใด พระเอย
กรรมบ่มีมีใคร	ฆ่าช้า
กุศลส่งสนองไป	ถึงที่ สุขนา
บาปส่งจำตกช้า	ช่วยได้ฉันใด ฯ
๑ ฝ่าไปถึงแล้วและ	ถึงกรรม กิติ
ทกนรกแสนศัลย์	หมื่นไหม้
เสวยสุขโสศเสวยสวรรค	เพราะอยู่ กิติ
บอยู่เลยลาไท้	ธิดาแล้วจักไป ฯ
๑ ทาบตอกให้พ่าง	เมื่อมรณ
คำแม่สอนสุกสอน	บ่ได้
รอยกรรมราชจักหลอน	จักล่อ พระฤา
รู้เท่ารู้เว้นไว้	กลัดกลุ้มมัวมนท์ ฯ
๑ จำศีลบท่อยถ้วน	เจ็ดวัน ลูกเอย
คลังคติทานผลบัน	เท่าฟ้า
ขอมีลูกใจธรรม	ชายขอบ ใจนา
แม่จึงได้เจ้าหล้า	แม่แล้สุกใจ แม่เอย ฯ

ลิลิตพระลอ

๑ สิบเดือนอุ้มท้องพระ	ลอลักษณ์
สงวนปลื้มตนสัก	หนึ่งน้อย
ทราบพระปิ่นไทรจักร	เสด็จลอค มาหา
ถนอมอาบอุ้มค้อยค้อย	ลูปเลี้ยงรักษา ฯ
๑ แลวันสามคาบป้อน	เปนนิตย
บมิให้ใครทำผิด	แขกเจ้า
แสนสงวนคู่ชีวิต	ฤๅใคร่ กลายเสย
เทียรผดุงคั่งเท่า	ทราบรู้ส่วยเอง ฯ
๑ บัญจงกับเจ้าแต่ง	ของเสวย
บมิได้เดินเลอเฉย	หนึ่งน้อย
สรรพเครื่องพระลูกเสย	ไทรตรวจ แต่งนา
บวางใจกึ่งก้อย	แก่ผู้ใดทำ ฯ
๑ แแต่น้อยแม่พราเลี้ยง	รักษา ฟ่อนา
จนเจริญชนมา	ทราบได้
สมบัติผ่านภูวคา	ถวัลยราช
ฤๅพ่อจำจากให้	แม่ให้ตรอมตาย ฯ

ลิลิตพระลอ

๑ กงซีพหวังได้ฟัง	ภูมี พ่อแล
ม้วยซีพหวังฝากผี	พ่อได้
ตั้งฤพ่อจักดี	ลาจาก ออกนา
ผีแม่ตายจักได้	ฝากให้ใครเผา ฯ
๑ สุกใจสुकแม่ห้าม	ภูธร
สอนบ่ฟังแม่สอน	จักเท่า
หนักใจหนักอวรณ์	ทุกข์ใหญ่ หลวงนา
แม่อยู่ตั้งแต่เศร้า	โคกร้อนฤเสบย ฯ
๑ ลูกเอยจากแม่ไอ้	กรรมโต นาพ่อ
ตั้งแต่คิดเต็ใจไป	สู้สร้อย
แม่เดียวอยู่อาลัย	ทนทเวษ แสนา
มาแม่จะชมเอ้อย	หนึ่งให้กลายใจ ฯ
๑ ชมปรางชมผากเผ้า	ริมไร เกศนา
เซยปากตาตรูไทร	เพริศพริ้ง
ชมพักตรคั้งแซไซ	ขวัญเนตร
บพิตรพ่องามสิงคั้ง	จวบแก้มเซยกรรม ฯ

ลิลิตพระลอ

๑ จุบนาสิกแก้วแม่	หอมไล้ คุจนา
จูบเคียงคางคอกใจ	จักขัว
จูบเนื้อจูบนมใส	เสาวภาคย์ พระเอย
จูบไหล่หลังอกซ้า	จูบข้างเขยแขน ฯ
๑ จักเขยพระลูกถ้วน	สรรพวงค์
พระลูกประนมกรพลาง	จึงพร้อง
พระควรรจูบแต่กลาง	กระหม่อม ใสนา
แก้มเกศพระเจ้าต้อง	ส่งเข้าพระควรร ฯ
๑ ลูกรักแก้วแม่เอ้ย	ปราณี แม่รา
พระบาททรงกชศรี	ใส่เกล้า
ฤบาทปีนภูมี	ทัดแม่ ไยพ้อ
ขอจูบบัวบาทเจ้า	สั่งเจ้าจอมใจ ฯ
๑ พระรักพระว่าไว้	เหนือหัว
ซ้าบาททรงกชกลัว	บาบได้
พระคุณโปรดเปนตัว	สอนสั่ง มานา
ซ้าไปแทนคุณไท้	เท่าเส้นใยของ ฯ

ลิลิตพระลอ

๑ รอยกรรมจักจากเจ้า	จอมกษัตริย์
รอยบาปเพรงจำพลัด	ออกท้าว
พระคุณไปแทนชด	ใจตั้ง นีนา
ยาหยูกเขาโน้มน้าว	ลูกให้ไหลหลง ฯ

๑ ร่าย เมื่อนั้นอนงค์เทพี ชนนี้นาฏราชรั้นทศ สลดเหตุภัย
 ตั้งจะหว่า ท้าวธกัว่าเจ้าลอลักษณ์ แม่รักเจ้าแม่นา รักยิ่ง
 ทายิ่งตัว รักยิ่งห้วยยิ่งชีพ แต่นี้จอมทวิปแม่จะจาก พรากแม่
 พรากพระบุรี ศรีกษัตริย์มีเจ็ดสิ่ง พระมิ่งแม่จงจำ ยำคำแม่
 อย่าคลา วิตท้าวพระยาอย่าคลาด อย่าประมาทลืมนอน อย่า
 รคนคนเท็จ วิจารณ์เสร็จจึงทำ คิดทุกคำจึงออกปาก อย่าให้
 ยากแก่ใจไพร่ ใต้ความเมืองจงตรง ดำรงพิภพให้เย็น ดับเข็ญ
 นอกเข็ญใน ส่องใจดูทุกกรรม อย่างมชมความเท็จ วิจารณ์เสร็จ
 เกื้อทางธรรม ที่จะกันกันจงหมั่น ที่จะกันกันจงเปนกล ส่องค้น
 หนคนใช้ เลือหาใจอันสัตย์ ดัดมนตรีโดยยุคตี ปลุกใจคน
 ให้หาญ ผลาญเพรียงไพร่เพรียงเมือง อาญาเรื่องเรือยราชฎ์
 กั้นนกรากจกัเอไพร่ ดับกลียอย่าให้ลุกล อย่าชิงสุกก่อนห่าม อย่า
 ล่ามม้าสองปาก อย่าลากพิษตามหลัง อย่าให้คนชังลักแข่ง